

EEN KIND KUN JE ELDERS PLAATSEN. JE VERANTWOORDELIJKHEID NIET.

Een jongere ergens onderbrengen is nog niet hetzelfde als **bescherming** bieden. De kwestie rond Huize Soria stelt ons voor een indringende vraag: wie blijft luisteren en handelen wanneer zorg onveilig wordt?

Dit essay onderzoekt hoe verantwoordelijkheid kan verdwijnen tussen organisaties en landsgrenzen — en hoe jongeren, ouders, professionals en overheden samen kunnen bouwen aan hulp waarin veiligheid, zeggenschap en nabijheid daadwerkelijk tellen.

*Jeugdzorg in het
buitenland – van
markt naar mens*

Een kind kun je elders plaatsen. Je verantwoordelijkheid niet.

Een kind kun je elders plaatsen. Je verantwoordelijkheid niet.

Over jeugdzorg over de grens en bescherming die in het dagelijks leven moet werken

Een bed is nog geen veilige plek. Een plaatsing is nog geen behandeling. En een contract is nog geen bescherming.

Toch kan het vinden van een plek voelen als het einde van een lange zoektocht. Er is een adres, een aanbieder en een voorstel voor een nieuwe start. Voor de jongere begint het dan pas. Hoe is het om daar te wonen? Wie kun je bellen als het niet goed gaat? En wat gebeurt er wanneer jouw verhaal anders klinkt dan dat van de volwassenen aan wie je bent toevertrouwd?

De berichtgeving over Huize Soria maakt die vragen indringend. Oud-bewoners vertelden Nieuwsuur over ernstige lichamelijke en psychische mishandeling in het Spaanse gezinshuis. Huize Soria ontkent de beschuldigingen. De Spaanse autoriteiten sloten de locatie vanwege ontbrekende vergunningen. Dat is niet hetzelfde als een rechterlijke vaststelling van alle gemelde mishandelingen. De verklaringen en eerdere signalen vragen wel om grondig onderzoek naar wat jongeren is overkomen en hoe hun bescherming heeft kunnen tekortschieten^{1 2}.

Naast de noodzakelijke verantwoording ligt er een opdracht voor de toekomst. Hoe organiseren we hulp waarin een jongere niet alleen ergens wordt ondergebracht, maar ook kan rekenen op iemand die luistert en handelt als het misgaat?

De belofte achter een andere plek

Een plaatsing buiten de eigen omgeving kan voortkomen uit een moeilijke afweging. Soms is thuisblijven niet veilig. Soms is eerdere hulp vastgelopen of wordt afstand tot een gevaarlijk netwerk nodig geacht. Zulke overwegingen worden ook genoemd bij buitenlandse jeugdhulp.

Het is belangrijk die afweging serieus te nemen. Afstand is niet per definitie verkeerd, en de ernstige berichten over enkele locaties rechtvaardigen geen oordeel over alle hulp in het buitenland. Maar een andere omgeving biedt niet vanzelf betere hulp. Daarvoor is ook inzicht nodig in het dagelijks leven: hoe volwassenen reageren op spanning, welke ruimte er is voor onderwijs en contact, en of een jongere zonder angst kan vertellen wat er gebeurt.

Daar hoort nog iets bij. Bescherming betekent niet dat volwassenen opnieuw alles overnemen. Wat wil een jongere behouden? Wat wil hij veranderen? Wie vertrouwt hij, en wat hoopt hij op te bouwen? Zijn antwoorden hoeven niet iedere beslissing te bepalen, maar verdienen een herkenbare plaats in de afweging en het vervolg.

¹ Charlotte Huisman, de Volkskrant, 26 oktober 2026, Wat is er misgegaan met de zorg voor Nederlandse jongeren in het buitenland? <https://www.volkskrant.nl/binnenland/wat-is-er-misgegaan-met-de-zorg-voor-nederlandse-jongeren-in-het-buitenland~bb387e1e/>

² Nieuwsuur, 30 september 2026, Spaanse inspectie grijpt in: Nederlands gezinshuis moet per direct dicht. <https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2633176-spaanse-inspectie-grijpt-in-nederlands-gezinshuis-moet-per-direct-dicht>

De belofte van een plaatsing is immers groter dan een verblijfplaats. Zij gaat over de mogelijkheid om verder te leven en zich te ontwikkelen.

Wanneer signalen niet samenkomen

Bij Huize Soria waren de zorgen niet nieuw. De IGJ ontving in 2016 een melding. In 2022 legden vijf jongeren hun ervaringen voor aan de Amsterdamse Kinderombudsman. Die bracht de klachten onder de aandacht van verschillende organisaties. Driestroom beëindigde de samenwerking en vanuit Amsterdam werden geen kinderen meer geplaatst. Andere organisaties bleven wel jongeren sturen.

De vraag is daarom niet alleen of signalen zijn gehoord, maar ook hoe zij doorwerkten. Welke informatie was beschikbaar? Hoe werd die beoordeeld? Waarom leidde zij bij de ene organisatie tot stoppen en bij een andere niet?

Een onafhankelijk onderzoek kan pas duidelijkheid geven als het die stappen zorgvuldig reconstrueert. Een klacht is nog geen vaststelling van alle feiten. Maar onzekerheid over een ernstig signaal vraagt juist om onderzoek en een bewuste afweging van de veiligheid tijdens dat onderzoek.

Daar zit een onderscheid dat gemakkelijk uit beeld raakt. Een melding kan correct zijn doorgestuurd, terwijl voor de jongere nog niets is veranderd. Daarom hoort bij de overdracht van een signaal ook de afspraak wie nagaat wat ermee gebeurt.

Verdeelde taken, een ongedeeld leven

Gemeenten, aanbieders, jeugdbeschermers en toezichhouders hebben verschillende opdrachten. Bij een buitenlandse plaatsing komen daar autoriteiten en regels van een ander land bij. Die verdeling is op zichzelf begrijpelijk. Goede hulp vraagt om verschillende deskundigheden en bevoegdheden.

Voor een jongere vormt dat onderscheid echter geen dagelijks houvast. Die wil weten wie bereikbaar is wanneer er iets misgaat en wie vervolgens iets kan veranderen. De organisatie achter dat antwoord mag ingewikkeld zijn; het antwoord zelf zou begrijpelijk moeten blijven.

Voor grensoverschrijdende plaatsingen door bevoegde autoriteiten bestaan internationale procedures. Het informatieblad van de Rijksoverheid beschrijft voor plaatsingen in andere EU-lidstaten de vereiste voorafgaande goedkeuring. Spanje verleent volgens dat informatieblad geen toestemming achteraf. De Kamerbrief over de betrokken SAVE-plaatsingen bevestigt dat niet steeds de verplichte procedure is gevolgd^{3 4}.

Zulke waarborgen zijn geen bijkomstige administratie. Ze betrekken de ontvangende autoriteiten vooraf bij een beslissing die grote gevolgen heeft. Tegelijk bewijst een correct doorlopen procedure nog niet dat het dagelijks leven veilig is. Daarvoor blijft onafhankelijk zicht op de praktijk nodig.

De oplossing ligt daarom niet uitsluitend in het aanwijzen van één regisseur. Een aanspreekpunt zonder toegang, tijd of bevoegdheden kan weinig uitrichten. Nodig is een herkenbare verbinding tussen partijen,

³ Rijksoverheid, Informatieblad plaatsing over de grens, november 2024.

<https://www.rijksoverheid.nl/site/binaries/site-content/collections/documents/2024/11/21/informatieblad-plaatsing-over-de-grens/Informatieblad+plaatsing+over+de+grens+--+81029+JenV.pdf>

⁴ Verzamelbrief ten behoeve van commissiedebat Jeugdbeleid 30 september 2026, document 2026D46503; geraadpleegde weergave via OpenTK. <https://berthub.eu/tkconv/document.html?nummer=2026D46503>

met behoud van ieders eigen verantwoordelijkheid en met heldere afspraken voor situaties waarin zorgen blijven liggen.

Wat als een passende plek ontbreekt?

Wie achteraf naar een plaatsing kijkt, ziet soms scherper welke risico's onvoldoende zijn gewogen. Maar de professional die destijds moest beslissen, kan voor een benauwende situatie hebben gestaan: een jongere loopt gevaar, eerdere trajecten zijn vastgelopen en een passende plek is niet beschikbaar. Ook wachten kan schade veroorzaken.

Dat verdient een volwaardige plaats in het gesprek. Niet om besluiten bij voorbaat te verontschuldigen, maar om te begrijpen welke omstandigheden verantwoord handelen moeilijk maken.

De beschikbare bronnen bewijzen niet dat schaarste of de afbouw van gesloten jeugdzorg de misstanden heeft veroorzaakt. Wel komt het ontbreken van een geschikte Nederlandse plek concreet terug in de overheidsinformatie over een jongvolwassene die in Spanje verbleef. Dat betreft de beschreven situatie in september 2026, niet noodzakelijk de situatie daarna.

Een gebrek aan mogelijkheden maakt een onveilige optie niet passend. Maar van professionals verlangen dat zij zo'n optie weigeren, vraagt ook iets van bestuurders en overheden. Waar kunnen zij terecht wanneer de benodigde hulp niet beschikbaar is? Wie kan deskundigheid, geld en een alternatief organiseren?

Een zorgvuldige reactie onderzoekt dus zowel de gemaakte keuze als de voorwaarden waaronder die tot stand kwam. Anders dreigt achteraf een individuele professional te worden aangesproken op een probleem dat hij vooraf niet zelfstandig kon oplossen.

Van markt naar mens: nabijheid én tegenmacht

De beweging van markt naar mens vraagt hier om meer dan een oproep tot betrokkenheid. Goede bedoelingen zijn belangrijk, maar beschermen iemand niet wanneer er geen veilige mogelijkheid is om hulp in te roepen.

Een warme relatie moet kritiek kunnen verdragen. Vertrouwen krijgt betekenis wanneer het kan worden getoetst en wanneer een jongere ook iemand buiten die relatie kan bereiken. Nabijheid en rechtsbescherming versterken elkaar als de organisatie daarvoor ruimte maakt. Die verbinding sluit aan bij de benadering van Verruimde Horizon: relaties doen ertoe, maar mogen rechten en tegenspraak niet vervangen⁵.

Evenmin helpt het om marktwerking als volledige verklaring naar voren te schuiven. De geraadpleegde bronnen dragen die conclusie niet. Ze geven wel aanleiding om te onderzoeken wat contractrelaties, informatiegebreken, schaarste en organisatorische grenzen hebben betekend voor de bescherming van jongeren⁶.

⁵ Verruim de horizon, Een kind mag niet afhankelijk zijn van onze goede bedoelingen.

<https://verruimdehorizon.com/2026/10/24/een-kind-mag-niet-afhankelijk-zijn-van-onze-goede-bedoelingen/>

⁶ VNG, 20 oktober 2026, Terughoudendheid gevraagd bij jeugdhulp buitenland.

<https://vng.nl/nieuws/terughoudendheid-gevraagd-bij-jeugdhulp-buitenland>

De verschuiving naar mensgerichte hulp wordt concreet in de vragen waarmee organisaties hun werk beoordelen. Naast de vraag of een plaatsing geregeld is, hoort de vraag hoe de jongere daar leeft. Naast het registreren van een melding hoort het nagaan wat erdoor is veranderd.

Soms begint dat klein: terugbellen wanneer het is beloofd, tijd maken voor een gesprek waarin niemand meeluistert, uitleggen wat er met een zorg gebeurt. Zulke handelingen vervangen geen goede structuur. Ze laten wel zien of die structuur in het leven van een jongere werkt.

Ruimte voor een eigen verhaal

Volgens de berichtgeving konden jongeren in Huize Soria niet onbelemmerd communiceren. Jeugdstem wijst op de grenzen van uitsluitend online contact: daarmee kan niet worden gegarandeerd dat iemand vrijuit spreekt⁷.

Een geregistreerd gesprek is daarom nog geen bewijs dat de jongere zijn verhaal kwijt kon. Kon hij praten zonder toezicht? Wist hij wat er met zijn woorden zou gebeuren? Mocht er iemand bij zijn die hij vertrouwde? En hoorde hij later wat zijn verhaal had betekend voor de besluiten?

Ook de manier waarop volwassenen luisteren verdient aandacht. Als een jongere vooral wordt beschreven vanuit moeilijk gedrag, bestaat het risico dat kritiek opnieuw vanuit dat beeld wordt begrepen. Of en hoe dat in deze dossiers is gebeurd, vraagt onderzoek; het is geen conclusie die zonder dossierkennis kan worden getrokken.

Ouders en andere naasten kunnen daarbij belangrijke kennis inbrengen. Hun betrokkenheid is niet in iedere situatie eenvoudig of veilig. Soms zijn grenzen nodig. Ook dan blijft de vraag wie voor deze jongere een vertrouwd persoon kan zijn die niet verdwijnt bij een overdracht.

Het organiseren van die toegang is een opdracht voor volwassenen en instanties. Jongeren hoeven niet eerst een volledig bewijsdossier op te bouwen voordat hun veiligheid serieus wordt onderzocht.

Toezicht dat de opvolging zichtbaar maakt

De IGJ heeft aangegeven niet zelf in het buitenland te kunnen handhaven. Dat verschil in bevoegdheden doet ertoe. Een Nederlandse inspectie kan niet zonder meer optreden op Spaans grondgebied.

Maar de berichtgeving laat ook zien dat buitenlandse autoriteiten kunnen worden geïnformeerd. Onderzocht moet worden welke mogelijkheden daarnaast bestonden om Nederlandse betrokken organisaties aan te spreken en opvolging te bevorderen. Geen rechtstreekse handavingsbevoegdheid hebben is iets anders dan geen rol kunnen spelen^{8, 9}. [8, 9]

Een bruikbare verbetering is om de opvolging van ernstige signalen navolgbaar te maken: wie beoordeelt de melding, wie neemt contact op met de bevoegde autoriteit en wie controleert of onderzoek of

⁷ Jeugdstem, website en verwijzing naar statement over Huize Soria, 20 oktober 2026; voor de beperkingen van online contact zie ook bron 1.
<https://jeugdstem.nl/>

⁸ AD, 20 oktober 2026, Inspectie kreeg sinds 2016 meldingen over gezinshuis in Spanje.
<https://www.ad.nl/binnenland/inspectie-kreeg-sinds-2016-meldingen-over-gezinshuis-in-spanje~a522844d/>

⁹ Nieuwsuur, 22 oktober 2026, Jongeren berucht gezinshuis Spanje kunnen juridische stappen zetten tegen staat.
<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2636188-jongeren-berucht-gezinshuis-spanje-kunnen-juridische-stappen-zetten-tegen-staat>

bescherming op gang komt? Als wachten risico's oplevert, hoort daar ook een besluit bij over wat intussen nodig is.

Geen enkele werkwijze sluit uit dat hulp tekortschiet. Juist daarom is niet alleen de kwaliteit van het oorspronkelijke besluit van belang, maar ook het vermogen om te merken dat de werkelijkheid anders uitpakt en tijdig van koers te veranderen.

Na terugkeer begint het vervolg

Het beëindigen van een onveilige plaatsing kan noodzakelijk zijn. Daarmee is nog niet geregeld waar een jongere vervolgens kan wonen, hoe onderwijs en behandeling doorgaan en wie helpt bij herstel of vragen over erkenning en aansprakelijkheid.

Ook de overgang naar volwassenheid verdient aandacht. Uit de Kamerbrief over de SAVE-plaatsingen blijkt dat jongeren tijdens hun verblijf meerderjarig werden en daardoor niet meer onder de kindbeschermingsmaatregel vielen. Hun behoefte aan steun verdween daarmee niet.

Wanneer een wettelijke grondslag verandert, vraagt dat om een nieuwe afspraak over de voortzetting van ondersteuning. Continuïteit krijgt betekenis als iemand de geschiedenis kent, afspraken bewaakt en bereikbaar blijft wanneer het vervolg opnieuw niet passend blijkt.

Daarbij hoort ook belangstelling voor wat de jongere zelf als herstel ziet. Misschien is dat opnieuw onderwijs volgen, contact herstellen of juist afstand houden. Misschien eerst rust vinden. Een toekomstperspectief krijgt pas inhoud wanneer de jongere daarin iets van zijn eigen leven herkent.

Van inzicht naar handelen

Een gezamenlijke beschermingsbelofte wordt geloofwaardig wanneer iedere partij haar eerstvolgende stap kan benoemen. Onderstaande voorstellen zijn een handelingsrichting, geen uitputtende beschrijving van wettelijke taken.

Rijksoverheid — Zorg voor een sluitend overzicht van buitenlandse plaatsingen en laat onafhankelijk onderzoeken hoe eerdere signalen zijn behandeld, inclusief de rol van de overheid zelf. Maak duidelijk wie vastlopende veiligheidsvragen tot een besluit brengt.

Gemeenten — Controleer waar jongeren daadwerkelijk verblijven, welke toestemming en waarborgen gelden en wie onafhankelijk zicht heeft op hun dagelijks leven. De VNG erkent dat gemeenten niet altijd over het precieze locatiezicht beschikken.

Aanbieders en bestuurders — Maak samenwerkingsrelaties, behandelmethoden en ontvangen signalen inzichtelijk. Beoordeel actuele risico's onafhankelijk en tref noodzakelijke beschermingsmaatregelen zonder te wachten op definitieve uitspraken over aansprakelijkheid.

Professionals en jeugdbeschermers — Organiseer veilig, rechtstreeks contact met de jongere en leg vast welke actie op zorgen volgt. Spreek af waar een tekort aan mogelijkheden kan worden opgeschaald en wie dan handelingsruimte organiseert.

Inspectie en buitenlandse autoriteiten — Maak de opvolging van ernstige meldingen controleerbaar. Benoem wie nagaat of informatie tot onderzoek en bescherming heeft geleid en wat er gebeurt als die opvolging uitblijft.

Jongeren en hun naasten — Bied hun begrijpelijke informatie, onafhankelijke ondersteuning en een bereikbaar aanspreekpunt. Laat hen niet zelf de samenwerking tussen instanties organiseren. Jeugdstem biedt toegang tot onafhankelijke vertrouwenspersonen.

Uiteindelijk gaat het niet om de belofte dat er nooit meer iets mis zal gaan. Het gaat om de bereidheid en het vermogen om te luisteren wanneer dat gebeurt, zichtbaar te handelen en beschikbaar te blijven.

Een kind kun je elders plaatsen. Je verantwoordelijkheid niet.

Die gedachte krijgt pas betekenis wanneer een jongere niet hoeft te weten hoe het hele stelsel werkt om toch iemand te kunnen bereiken die hem helpt.

Bronnen en verantwoording

Dit essay is gebaseerd op de bronneninventarisatie van 27 oktober 2026. Beschuldigingen, vastgestelde bestuurlijke maatregelen en voorgestelde verbeteringen zijn van elkaar onderscheiden. De handelingsrichtingen en beschouwende passages zijn voorstellen en interpretaties van de auteur; zij vormen geen oordeel over individuele aansprakelijkheid. Het aangekondigde externe onderzoek naar SAVE is niet als openbaar eindrapport in deze tekst verwerkt.

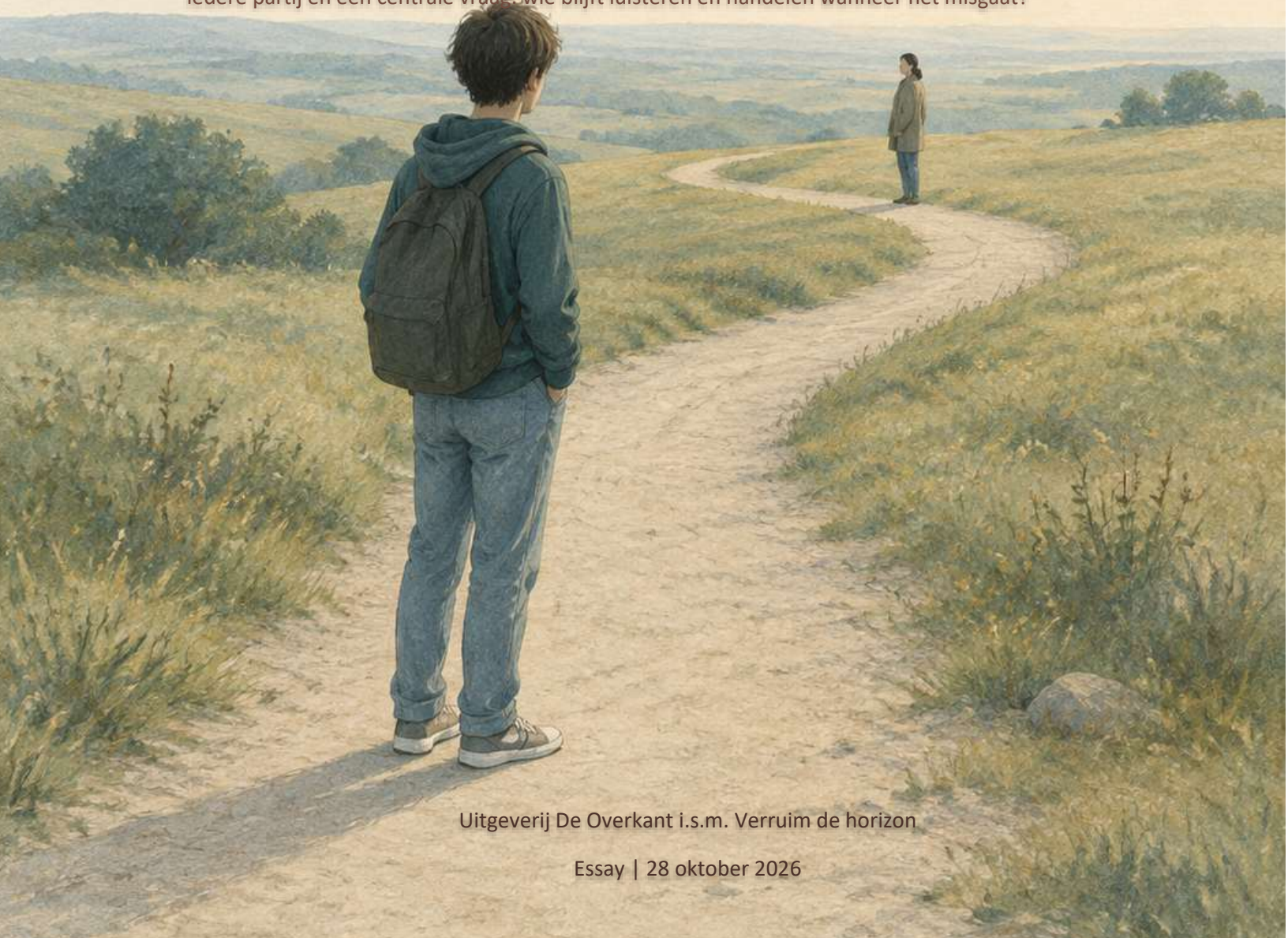
Een kind kun je elders plaatsen. Je verantwoordelijkheid niet.

Over jeugdzorg over de grens en bescherming die in het dagelijks leven moet werken

Wie een jongere elders onderbrengt om hem te beschermen, doet een belofte: hier kun je veilig verder. De kwestie rond Huize Soria roept de vraag op hoe die belofte kon breken — en wat nodig is om haar waar te maken.

Dit essay onderzoekt hoe **bescherming** kan verdwijnen tussen organisaties, contracten en landsgrenzen. Het neemt de ervaringen van jongeren en ouders serieus, erkent de moeilijke afwegingen van professionals en bevraagt de verantwoordelijkheid van aanbieders, overheden en toezichthouders.

Geen pleidooi voor nóg een papieren zekerheid, maar voor hulp waarin nabijheid, rechtsbescherming en tegenspraak elkaar versterken. Met concrete aanknopingspunten voor iedere partij en één centrale vraag: wie blijft luisteren én handelen wanneer het misgaat?

Uitgeverij De Overkant i.s.m. Verruim de horizon

Essay | 28 oktober 2026